

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Základní a Mateřská škola Blansko

Salmova 17, Blansko

678 01

Školní družina

Veselé děti ve zdravé škole.

Obsah:

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

- 1. Identifikační údaje**
- 2. Charakteristika školní družiny**
- 3. Cíle vzdělávání**
- 4. Formy vzdělávání**
- 5. Materiální podmínky**
- 6. Personální podmínky**
- 7. Ekonomické podmínky**
- 8. Bezpečnost práce a ochrany zdraví**
- 9. Psychosociální podmínky**
- 10. Podmínky pro přijímání žáků, průběh a ukončování zájmového vzdělávání**
- 11. Délka a časový plán vzdělávání v ŠD**
- 12. Klíčové kompetence**
- 13. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
- 14. Evaluace**
- 15. Tématický plán**
- 16. Přílohy**

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program školní družiny

<i>Název programu:</i>	„Veselé děti ve zdravé škole“
<i>Název školy:</i>	Základní škola a mateřská škola Blansko, Salmova 17, příspěvková organizace
<i>Adresa školy:</i>	Salmova 17, 678 01 Blansko
<i>Ředitel:</i>	Mgr. Eva Kadrmasová <i>tel:</i> 516499551 <i>e-mail:</i> reditel@zssalmova.cz
<i>Statutární zástupce ředitele:</i>	Mgr. Miroslav Starý
<i>Koordinátor tvorby ŠVP:</i>	Mgr. Miroslav Starý <i>tel:</i> 516499552 <i>e-mail:</i> stary@zssalmova.cz
<i>Vedoucí vychovatel ŠD:</i>	Libuše Petlachová <i>tel:</i> 516499554 <i>e-mail:</i> libapetlachova@seznam.cz
<i>Zařazení do sítě škol:</i>	IZO:102007411 IČO:00279943 REDIZO:600106179
<i>Zřizovatel:</i>	Město Blansko Nám. Svobody 3, 678 24 Blansko <i>tel:</i> 516775181 <i>e-mail:</i> polak@blansko.cz

Platnost: od 1. září 2014

Ruší se ŠVP ŠD vydané 1.9.2009

Zpracovala: Libuše Petlachová, vedoucí vychovatelka ŠD

Razítko

podpis ředitele školy
Mgr. Eva Kadrmasová
ředitel školy

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina je

- důležitý výchovný partner rodiny a školy
- rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence
- plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí

Náš program usiluje o vytváření zdravé osobnosti, motivuje a vede děti ke smysluplnému využití volného času a zařazení jedince do zdravé sociální skupiny.

Naši školní družinu navštěvují žáci 1. stupně. Na ZŠ Salmova pracují 4 oddělení školní družiny, která mají k dispozici vlastní herny umístěné v bloku A na konci chodby, IV. oddělení je umístěné v kmenové třídě. Oddělení se naplňují do počtu 30 dětí. Dále na naší škole pracuje jedno oddělení školní družiny na odloučeném pracovišti v příměstské části Dolní Lhota.

Ranní provoz školní družiny v budově Salmova je 6.⁰⁰ – 7.⁴⁰., odpolední provoz 11.⁴⁵ – 16.³⁰
V Dolní Lhotě 6.⁴⁰ – 7.⁴⁰ a 12.⁰⁰ – 16.²⁰.

Personál tvoří pedagogičtí pracovníci – vychovatelé. (ŠD Salmova)

Pro svoji činnost využívá školní družina mimo herny školní družiny také tělocvičnu, školní dvůr a hřiště, počítačové učebny, infocentrum.. Při venkovních pobytech využívá rekreační oblast Palavu s dětským hřištěm. Školní družina pravidelně navštěvuje solnou jeskyni, dopravní hřiště, galerii a zimní stadion. Oddělení v DLH využívá také učebnu PC, tělocvičnu, školní zahradu s průlezkami, veřejné hřiště v místní části Dolní Lhota.

Program ŠVP ŠD vychází z principů ŠVP – „Zdravá škola, škola pro život.“

Svým obsahem navazuje na cíle základního vzdělávání stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Činnost školní družiny se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Naplňování cílů je vymezeno konkrétním posláním školní družiny v § 5 odst. 5) a 6) vyhlášky č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

3. Cíle vzdělávání

3.1. Základní cíle uskutečňování zájmového vzdělávání v ŠD

- fyzický a duševní rozvoj dětí
- ekologie, zdravý životní styl
- zajištění smysluplného využívání volného času

3.2. Dlouhodobé cíle

- zavádění nových prvků a přitažlivějších forem práce pro děti
- vytvoření prostoru pro spontánní činnost
- odpovědnost za své chování
- ovládnutí negativních citových reakcí
- poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině
- formování životních postojů
- posilování komunikačních dovedností

3.3. Činnosti, kterými jsou naplňovány základní cíle školní družiny

3.3.1. Celoroční akce

- bruslení
- dopravní hřiště
- galerie – workshopy
- solná jeskyně
- bowling

3.3.2. Příležitostné aktivity

- uvítání prvňáčků
- sportovní odpoledne
- výroba dáreků k různým výročím, svátkům
- výstavky a prezentace prací dětí
- výlety do zajímavých lokalit
- vánoční besídka
- karneval, diskotéka

4. Formy vzdělávání

Činnost a výchovné působení vychovatelů jednotlivých oddělení vychází z požadavků pedagogiky volného času. Základním prostředkem je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce.

Výchovná činnost se uplatňuje formou

- výtvarných a rukodělných činností
- pohybovými a tělovýchovnými aktivitami
- spontánními aktivitami
- přírodovědnou činností
- literárně dramatickou činností
- hudební činností
- odpočinkovou a relaxační činností

5. Materiální podmínky

- 4 družinové místnosti na ZŠ Salmova, 2 místnosti na odloučeném pracovišti v Dolní Lhotě. (pro ranní a odpolední činnost, vybavené koberci, sedačkami, stolky, židlemi, úložnými prostory)
- vybavení hračkami a pomůckami je průběžně doplňováno
- využíváme tělocvičnu, školní hřiště, školní dvůr, počítačové učebny

6. Personální podmínky

Předpoklady pro výkon činnosti vychovatele a jejich další vzdělávání upravuje zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů.

Vychovatel je iniciátorem a průvodcem žáka při volnočasových činnostech, které přímo nebo nepřímo řídí, navozuje, motivuje, umožňuje a hodnotí. Podněcuje a rozvíjí přirozenou všímavost a zvědavost žáků, jejich chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládnou. Tyto žádoucí projevy pak přiměřeně oceňuje a chválí.

Všichni vychovatelé mají vytvořeny podmínky pro další rozvíjení.

7. Ekonomické podmínky

Školní družina je součástí Základní a Mateřské školy Blansko, Salmova 17. Provozní náklady jsou zajišťovány z rozpočtu ZŠ a příspěvky na provoz od zřizovatele. Výše úplaty za zájmové vzdělávání je stanovena každý školní rok na základě příslušných právních norem.

8. Bezpečnost práce a ochrany zdraví

Při výchovné činnosti je kladen důraz na vytváření sociálních návyků a vlastností, výchovu osobnosti, dodržována je bezpečnost dětí při všech činnostech. Snahou ŠD je navození pozitivního klima a přátelské atmosféry.

9. Psychosociální podmínky

Z hlediska psychosociálních podmínek je snahou školní družiny vytvářet pohodové prostředí pro děti, aby se cítily bezpečně a spokojeně:

- pěstování otevřenosti a partnerství v komunikaci
- učit znát děti jejich práva i povinnosti
- rovnocenné postavení dětí bez projevů zesměšňování
- respektování individuality dětí
- ochrana dětí před násilím a šikanou
- výchova ke zdravému životnímu stylu, pravidelné venkovní pobyty
- činnost plánovat dle zájmu dětí
- snaha o motivující prostředí

10. Podmínky pro přijímání žáků, průběh a ukončování zájmového vzdělávání

10.1. Přijímání žáků

- činnost ŠD je určena pro žáky 1. stupně ZŠ
- o přijetí dítěte k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti v ŠD rozhoduje ředitelka školy na základě písemné přihlášky podepsané zákonným zástupcem dítěte
- pro přijetí dítěte jsou rozhodujícími kritérii věk dítěte a kapacita ŠD

10.2. Průběh vzdělávání

Průběh zájmového vzdělávání upravuje plán činnosti na daný školní rok, který upřesňuje typy činností. Součástí ročního plánu je řád školní družiny, Desatero ŠD.

V případě závažného a opakovaného porušení řádu je ředitelka ZŠ na základě zprávy vedoucího vychovatele oprávněna dítě ze zájmového vzdělávání podmíněně nebo i nepodmíněně vyloučit.

10.3. Ukončování zájmového vzdělávání

- ukončení na základě písemné žádosti zákonného zástupce dítěte,
- ukončení docházky na 1. stupeň ZŠ,
- vyloučení z docházky do zájmového vzdělávání na základě závažných přestupků proti řádu ŠD.

11. Délka a časový plán vzdělávání ve ŠD

Délka a časový plán vzdělávání jsou zpracovány pro všechny činnosti. Podrobněji jsou pak rozpracovány v plánu činností na příslušný školní rok. Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost probíhá v jednotlivých cyklech. Obsahově jsou přizpůsobeny věku dítěte.

12. Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací postupy a cíle směřují k utváření klíčových kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Volnočasovými aktivitami jsou posilovány a rozvíjeny.

kompetence k učení

- využívání her – námětové, dramatické, pohybové, didaktické, smyslové, slovní, konstruktivní, psychomotorické, hudební, výtvarné
- ve všech činnostech je respektována zásada přiměřenosti a věkové zvláštnosti
- vedení dětí k dokončení započaté práce – udržení koncentrace a pozornosti

kompetence k řešení problémů

- vedení dětí k rozpoznání nejrůznějších problémů a k pomoci je řešit
- překonávání překážek při řešení problému
- dovednost přizpůsobit se změnám

kompetence komunikativní

- vedení dětí ke správnému ovládnutí řeči i mimoslovní komunikace
- vyjadřování vlastního názoru
- zbavování se ostychu při komunikaci – veřejná vystoupení, dramatizace
- naslouchání druhým

kompetence sociální a personální

- vedení dětí k dodržování základních pravidel společenského chování
- práce v kolektivu i práce samostatná
- odpovědnost
- rozvíjení zdravého sebevědomí – nepodceňovat ani nepřeceňovat
- vytváření společných pravidel dětí i vychovatelů -Desatero ŠD

kompetence občanské

- uvědomění si práv a povinností svých i druhých
- rozeznat projevy nespravedlnosti, agresivity, násilí, šikany a obrana proti nim
- respektování druhých
- odpovědné chování – pomoc mladším dětem
- aktivní zapojení do kulturních a sportovních aktivit – oslavy, besídky

kompetence k trávení volného času

- vedení dětí k účelnému trávení volného času – vhodný výběr činnosti dle zájmu a dispozic
- nabídka aktivit, ze kterých si vyberou všechny děti

13. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volno-časových aktivit věnováno průběžná zvláštní pozornost.

14. Evaluace

Evaluace práce školní družiny a jejího ŠVP se zabývá

- činností družiny jako specifického školského zařízení,
- prací jednotlivých oddělení družiny,
- působením činností a vychovatelek na jednotlivé žáky.

úrovně vnitřních evaluačních procesů

- individuální – každý vychovatel si písemně každý měsíc hodnotí vlastní práci a snaží se o sebereflexi činnosti a evaluaci vzdělávacího procesu,
- týmové – evaluaci provádí celý tým vychovatelů, na základě vlastních hospitací stanovují společně postup pro další období nebo provedení úprav ŠVP,
- vedení školy – výchovnou práci v družině hodnotí vedení školy.

hodnotící kritéria

- podmínky činnosti,
- organizace činnosti,
- činnost vychovatelky.

Vyhodnocování se provádí na pracovních schůzkách vychovatelů jedenkrát za měsíc, jedenkrát ročně výroční zpráva a hospitační činnost.

15. Tématický plán

Člověk a jeho svět			
Dítě je vedeno k...	Výstupy	Metody a formy, činnosti	Poznámky
orientaci v obci, městě, znalosti významných míst, osob (tradice, historie, současnost)	orientuje se obcí (městě), určuje umístění význačných budov a objektů	vycházka, rozhovory, besedy	
prohlubování znalostí z oblasti dopravní výchovy, nejčastějších dopravních značek	poznává dopravní prostředky, bezpečně cestuje, zná nejdůležitější telefonní čísla, je schopno přivolat pomoc, orientuje se ve škole a blízkém okolí	dopravní hřiště, exkurze dopravní středisko	
uvědomování si důležitosti rodinného života a rodinných vztahů	chápe význam pojmu rodina, charakterizuje rozdělení rolí v rodině, rozlišuje povinnosti členů rodiny	modelové situace, dramatizace, výtvarné činnosti	
osvojování a dodržování základů společenského chování (pozdravení, seznamování, podání ruky, kultivace slovní a mimoslovní komunikace, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolování)	snaží se dodržování těchto pravidel	Desatero ve školní družině- psaná pravidla, která si děti vytvoří společně s vychovatelkou	
vytváření kladného vztahu k ostatním dětem, pozitivního klimatu v oddělení založeném na vzájemné úctě a radosti ze spolupráce	zachází šetrně s pomůckami, uplatňuje návyky základních norem společenského chování		
smysluplné využívání volného času dětí	S pomocí vychovatelky dodržuje základní režimové návyky v průběhu dne a týdne	tématické hry, soutěže, kvízy	
pozitivnímu vnímání	dokáže rozeznat dobro a	poslechové činnosti -	

odlišnosti jiné kultury	zlo	pohádky	
chápání lidských hodnot – soucit, odpuštění, tolerance, sebekázeň	dokáže ovládat své chování	rozhovory, hry	

Člověk a příroda

Dítě je vedeno k...	Výstupy	Metody a formy, činnosti	Poznámky
<p>ochraně přírody živé i neživé lásce k přírodě</p> <p>ekologickým zásadám</p> <p>určitým pravidlům, jak se má chovat v přírodě</p> <p>k prohlubování poznatků ze školy, pozorování a třídění některých přírodnin, určování některých živočichů</p> <p>pozorování některých konkrétních činností člověka v přírodě</p>	<p>chápe, že člověk je součástí přírody má rádo kolem sebe pokojové rostliny a domácí mazlíčky podílí se svým chováním na ochraně životního prostředí dokáže se orientovat v přírodě</p> <p>porovnává listnaté a jehličnaté stromy, poznává určitá domácí a volně žijící zvířata</p> <p>raduje se z vykonané práce-odměna</p>	<p>rozhovory, ukázky, vycházky, pozorování, pokusy, besedy, četba</p> <p>péče o pokojové rostliny, domácího mazlíčka</p> <p>pokusy-pozorování klíčení, třídění odpadu, sběr papíru</p> <p>vycházky, rozhovory, výtvarné činnosti</p> <p>ukázky, besedy, přednášky, soutěže, kvízy, vycházky</p>	

Člověk a zdraví

Dítě je vedeno k...	Výstupy	Metody a formy, činnosti	Poznámky
správnému pojmenování všech částí lidského těla	chápe odlišnosti chlapců a dívek, pozná základní části lidského těla	rozhovory, námětové hry	
uvědomění si fyzických možností lidského těla	posuzuje a porovnává své fyzické možnosti	kompenzační a relaxační cvičení	
správnému dennímu režimu a dodržování základních hygienických pravidel, chápání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty	vytváří si návyky správné hygieny, dbá na osobní zdraví a bezpečí	rozhovory, vyprávění-pohádky	
rozpoznávání nebezpečí, které je mohou ohrožovat-primární prevence patologických jevů	je schopno požádat o radu a pomoc, chápe, které látky ohrožují jeho zdraví, rozpoznává komu může důvěřovat	besedy, rozhovory na dané téma, příběhy	
sportovním aktivitám a zdravému životnímu stylu	chápe důležitost pohybu	tělovýchovné chvílky, soutěže, pohybové hry	
odpočinku po jednostranné zátěži	aktivní a pasivní odpočinek	dechová cvičení, jóga	
osvojení si schopnosti začlenit se do kolektivu, týmová spolupráce	přijímá vítězství i porážku	kolektivní hry, soutěže	
rozvoji všech smyslů	raduje se z pohybu	hry na postřeh, smyslové hry	

zdokonalování koordinace hrubé a jemné motoriky	dítě je schopno pracovat s jemným, křehkým materiálem i hrubými nástroji	pracovní a výtvarné činnosti	
---	--	------------------------------	--

Člověk a svět práce

Dítě je vedeno k...	Výstupy	Metody a formy, činnosti	Poznámky
<p>rozvoji jemné a hrubé motoriky</p> <p>zvládnutí některých druhů pracovních postupů a dovedností</p> <p>pozitivnímu vztahu k práci a k jejím výsledkům</p> <p>práce v kolektivu, ve skupině</p> <p>poznávání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib a k rozmanitosti využití volného času</p> <p>dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci</p>	<p>pracuje s papírem, textilem, vlnou, přírodními i netradičními materiály dle ročního období, dokáže montovat a demontovat určité druhy stavebnic</p> <p>pracuje podle slovního návodu a předlohy, dodržuje vymezená pravidla</p> <p>získané zkušenosti aplikujeme v praktickém životě</p> <p>dokáže pomoci, poradit druhým, rozvíjí komunikaci</p> <p>využívá svoji fantazii</p>	<p>vytrhávání, modelování, skládání, stříhání, lepení, odlévání, základy šití</p> <p>ukázky, demonstrace</p> <p>výzdoba školy</p> <p>pracovní dílny, kolektivní a skupinové práce</p> <p>výstavky, soutěže</p>	
		praktické činnosti, rozhovory	

	dodržuje čistotu při práci, pořádek na pracovním místě		
--	--	--	--

Člověk – umění a kultura

Dítě je vedeno k...	Výstupy	Metody a formy, činnosti	Poznámky
aktivnímu vnímání umění jako nedílné součásti života	objevuje, poznává, dotváří svoje myšlenky, rozvíjí svoji fantazii, prezentuje se podle svých schopností	hudební, výtvarné, literárně dramatické a pohybové činnosti-poslech, nácvik nových písní, přehlídky, hry, výstavy, soutěže	
rozvoji slovní zásoby	sděluje obsah a dojmy z uměleckých děl	četba, poslech, dramatizace hry	
aktivnímu vnímání kulturního dění v regionu	základní znalosti	výstavy, exkurze	
základům společenského chování a vystupování	domluví se, požádá, vyřídí, snaží se vystupovat přiměřeně svému věku v různých společenských situacích	vycházky, rozhovory, besedy, modelové situace	
rozvoji rytmického a melodického citění	hraje na jednoduché hudební nástroje, rytmizace písní, písně by měly děti uvolnit, rozveselit	Orffovy nástroje, hudební hádanky, hry, vokální činnosti, rytmizace říkadel, hra na tělo, taneční hry, pantomima	
základům hlasové hygieny	kladný vztah k hudbě, zpívá na základě svých intonačních dispozic		
estetickému vidění světa	snaží se rozeznat krásu a kýč	dechová cvičení, zvířecí hlasy, pantomima	
	seznamuje se s novými výtvarnými technikami, umí	návštěva galerie, hodnocení	

<p>poznávání nových pracovních materiálů, technika a experimentování s nimi</p>	<p>je použit v praxi</p>	<p>nástěnek</p> <p>malování, kreslení, ilustrace k četbě hry s barvou (teplá, studená) vyprávění příběhů, úprava knihovny, práce s dětskými časopisy, popěvky, koledy, dramatizace pohádek</p>	
---	--------------------------	--	--

Člověk a komunikace

Dítě je vedeno k...	Výstupy	Metody a formy, činnosti	Poznámky
<p>rozšiřování slovní zásoby</p> <p>prohlubování řečových schopností a správného vyjadřování</p> <p>umění spolupráce, samostatného uvažování</p>	<p>zvládá samostatné a smysluplné vyjadřování</p> <p>dokáže vyprávět příběh, zážitek, popsat situaci podle skutečnosti, obrázku</p> <p>zapojuje se do diskuze, vyjadřuje své názory, obhájí je</p>	<p>hry pro rozvoj komunikačních schopností, soutěže, kvízy, hádanky, jazykolamy...</p> <p>rozhovory, besedy, dramatizace samostatná práce, didaktické hry, kvízy</p>	

16. Přílohy

Příloha 1 – Vnitřní řád ŠD

Příloha 2 – Desatero o chování dětí

Příloha 3 – Řád pobytu na školním dvoře

Přílohy jsou součástí Celoročního plánu ŠD pro příslušný školní rok